Zuzana Mináčová S Rodinou Na Prázdninách V Betlanovcích

Na tomto obrázku jsme zachyceni o letních prázdninách na koupališti ve vesnici Betlanovce. Fotka pochází ze 30. let, odhaduju, že mi je tam asi pět. Nalevo sedí maminka Pavla Severová (tehdy Silbersteinová, rozená Löwyová), vedle ní je tatínkův bratr, strýc Filip Silberstein, který zemřel v koncentračním táboře. Já mu sedím na klíně, vedle nás s koupací čepicí na hlavě sedí moje sestra Anna Engelsmannová (rozená Silbersteinová). Docela napravo je náš bratranec, který zemřel za války v koncentračním táboře.

V rodině mých prarodičů z otcovy strany se dodržovaly židovské zvyky, vařila se košer strava, třídilo se nádobí na různé pokrmy a svátky, chodilo se do synagogy, praktikoval se ortodoxní způsob života. Byla jsem dítě, takže na žádné konkrétní detaily si už příliš zřetelně nevzpomínám, ale pamatuji si, že jsme s bratranci, sestřenicemi či s mojí sestrou vždy u prarodičů byli přes prázdniny a měli jsme možnost se seznámit se skutečným židovským cítěním. Byly jsme ještě děti, takže jsme často něco popletly a potom babička s dědečkem museli po nás chyby napravovat, takže si vzpomínám, že se musely strkat nože do země, které tam musely být několik dní, aby bylo vše zase rituálně čisté.

Bohužel, idylické prázdniny a bezstarostné dětství u babičky s dědečkem skončily, když mi bylo osm let. Začal Slovenský stát, přišly všechny ty hrůzy a pronásledování Židů a my jsme přestali k babičce s dědečkem jezdit. Rodiče měli jiné starosti, museli řešit co dělat, koho kam ukrýt, jak se zachovat. Od osmi let jsem už v Betlanovcích nebyla. Celá otcova rodina zahynula v koncentračních táborech. Otcovi se podařilo babičku uchránit před transportem, skrýval ji do roku 1944 v Bratislavě, ale nakonec ji stejně transport neminul a zahynula v Osvětimi.